

LIMC

LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE

Weekly update COVID-19

Week 35, 20 t/m 27 AUGUSTUS 2020

Inhoud

- 1) Leeswijzer
- 2) Inleiding
- 3) Scenario's Maatschappelijk Kompas
- 4) Actuele Ontwikkeling Maatschappelijk Kompas
- 5) Beoordeling Factoren van Invloed
 - 5.1 Zorg
 - 5.2 Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid
 - 5.3 Economie
 - 5.4 Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media
- 6) Significante Gebeurtenissen
 - 6.1 Europees Nederland
 - 6.2 Caribisch Nederland
 - 6.3 Grensgebieden
 - 6.4 Europa
- 7) Tijdlijn Komende Week
- 8) Handelingsperspectief Defensie
- 9) Bijlage scenario's
 - Bijlage I: Beschrijving Factoren van Invloed
 - Bijlage II: Beschrijving Scenario's
- 10) Bronnenlijst Beoordeling Factoren van Invloed

(1) Leeswijzer

In dit product wordt gewerkt met een mate van waarschijnlijkheid in relatie tot de gegeven duiding, conclusies of beoordeling van de factoren van invloed. In de onderstaande tabel is de mate van waarschijnlijkheid toegelicht.

Terminologie	Confidence level
Zeer waarschijnlijk	Meer dan 90%
Waarschijnlijk	60-90%
Mogelijk	40-60%
Onwaarschijnlijk	10-40%
Zeer onwaarschijnlijk	Minder dan 10%

(2) Inleiding

Dit document tracht een zo volledig mogelijk antwoord te geven op de volgende vragen zoals gesteld vanuit Commandant Landstrijdkrachten (C-LAS):

Hoofdvraag:

Welke effecten in de NLD-samenleving zijn te onderkennen als gevolg van de COVID-19 crisis?

Deelvragen:

1. In hoeverre ontwikkelt COVID-19 zich in EU-NLD in de aankomende zes maanden?
2. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de vitale infra in EU-NLD in de aankomende zes maanden?
3. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de maatschappelijke stabiliteit in EU-NLD in de aankomende zes maanden?
4. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de economische stabiliteit in EU-NLD in de aankomende zes maanden?

Om antwoord te kunnen geven op bovengenoemde deelvragen wordt gebruik gemaakt van het maatschappelijk kompas.

Het maatschappelijk kompas wordt door het LIMC gebruikt om, door middel van ontwikkeling van de factoren, de ontwikkeling binnen de scenario's over tijd te volgen en vroegtijdig trends te onderkennen. Elke factor van invloed is onderhevig aan een aantal onderliggende indicatoren. Deze indicatoren worden wekelijks afzonderlijk gewogen waarna er factorintegratie plaatsvindt die de samenhang duidt.

De factoren van invloed zijn waar mogelijk geschaard onder de deelvragen zoals gesteld door C-LAS, aangevuld met 'overige' factoren van invloed die niet onder de assen van het kompas vallen, maar wel een versterkend effect op het geheel aan ontwikkelingen hebben.

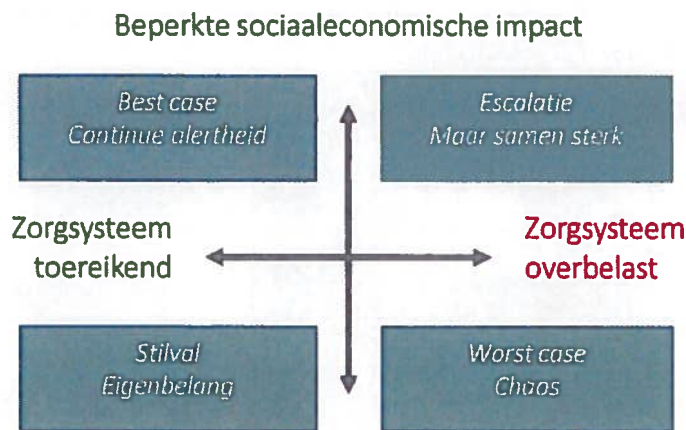
Dit document is als volgt opgebouwd. Allereerst worden de factoren van invloed en het scenario geïntroduceerd. Daarna volgt de overkoepelende conclusie met daaronder het dashboard waarop wekelijks verschuivingen per indicator inzichtelijk worden gemaakt. Aansluitend wordt in de beoordeling van de factoren van invloed een verdiepende analyse en argumentatie gegeven van de waargenomen ontwikkelingen per deelvraag. Vervolgens wordt een geografisch overzicht van significante gebeurtenissen in (EU + CARIB) Nederland en de grensgebieden van EUR Nederland gegeven. Afsluitend wordt een vooruitblik gegeven van opkomende evenementen. Daarbij wordt tevens handelingsperspectief aan C-LAS geboden wat gebaseerd is op de meest recente ontwikkelingen op het gebied van COVID-19 in Nederland.

(3) Scenario's Maatschappelijk Kompas

Factor		Factor	
	1. Virus		6. Vitale infrastructuur
	2. Zorg		7. Economie
	3. Continuïteit van bestuur		8. Destabilisering (niet) statelijke actoren
	4. Openbare orde & Veiligheid		9. Communicatie & media
	5. Burgerschap		10. Meteo, evenementen & incidenten

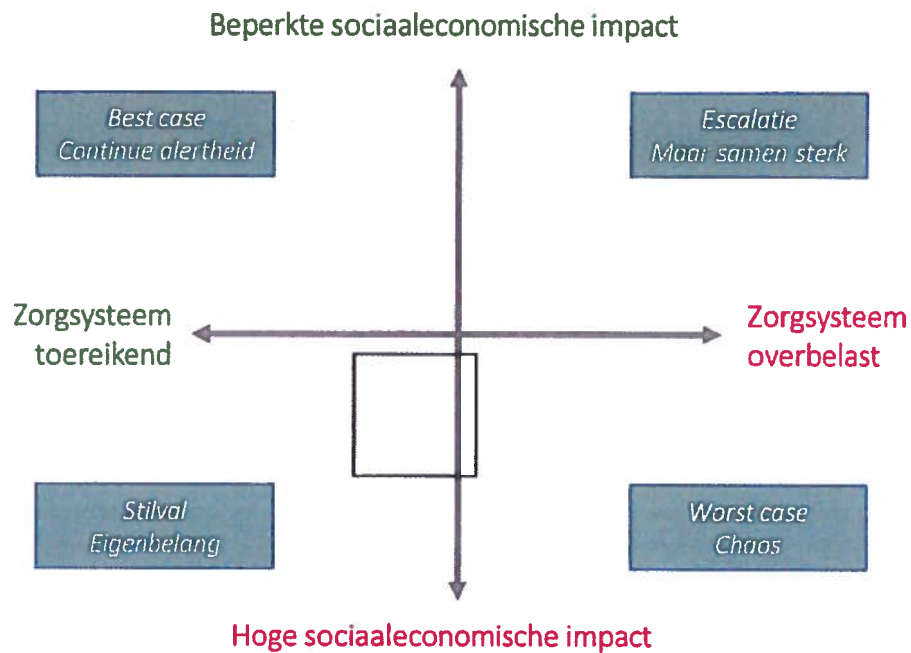
Het LOT-C heeft tien (10) primaire factoren van invloed geïdentificeerd. Op de assen van het maatschappelijk kompas staan de twee (2) factoren van invloed die de grootste impact hebben. Op de horizontale as staat de impact van COVID-19 op de zorg. Op de verticale as staat de sociaaleconomische impact weergegeven. Op basis van de vier (4) kwadranten kunnen vervolgens scenario's gebouwd worden.

Voor verdere beschrijving zie bijlage II: Scenario's

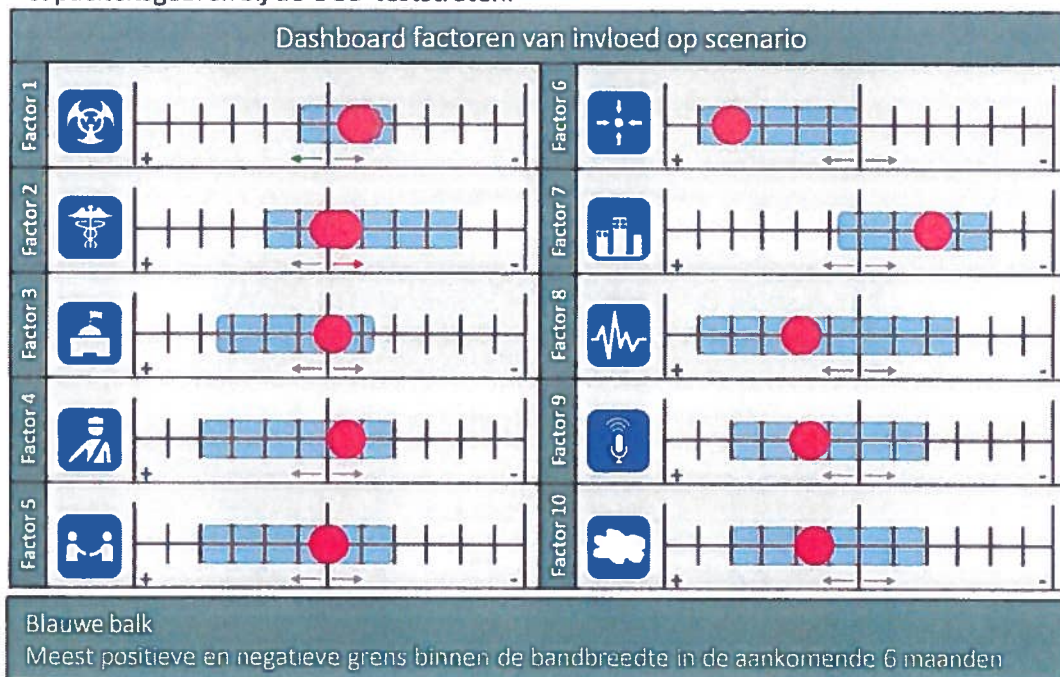

(4) Actuele Ontwikkeling Maatschappelijk Kompas

Conclusie

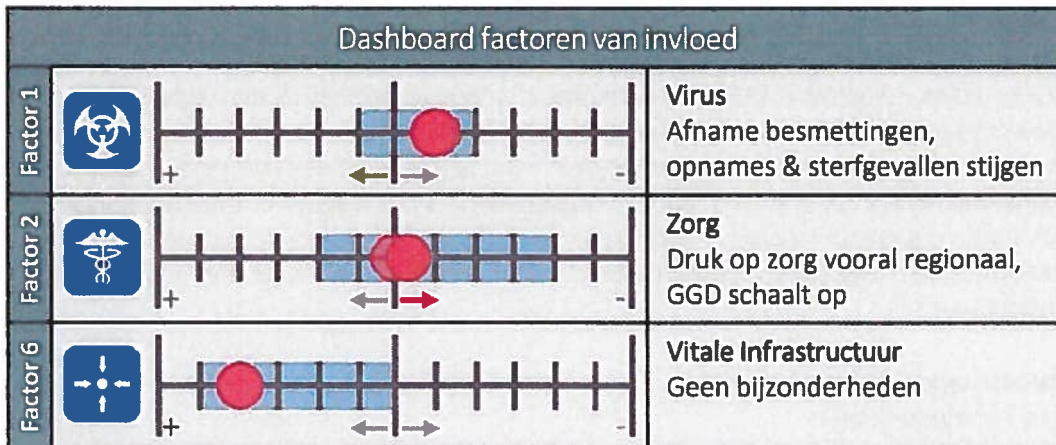
Het is waarschijnlijk dat met de huidige ontwikkelingen het zorgsysteem in de aankomende maand toereikend is, maar dat de sociaaleconomische impact in de aankomende maand aanzienlijk blijft. De ontwikkelingen in week 35 hebben niet geleid tot een ander beeld ten opzichte van vorige week. Wel zijn de volgende factoren veranderd: de factor Virus is verbeterd gezien het gedaalde aantal nieuwe besmettingen en het R_0 getal, terwijl de factor Zorg is verslechterd door capaciteitsgebrek bij de GGD-teststraten.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.1 Zorg

Highlights

- Het zorgsysteem blijft de komende week toereikend: het reproductiegetal is deze week gedaald van 1,19 naar 1; 3.588 nieuwe COVID-19 besmettingen geregistreerd, 425 minder dan vorige week; kleine toename COVID-19 sterfgevallen en niet-IC ziekenhuisopnames, kleine daling COVID-19 IC-opnames.
- Toename van 40% van het aantal afgenomen testen door GGD; druk neemt toe. Aantal positief geteste personen is gedaald met 1% naar 2,5%.
- Mogelijk verzuim zorgpersoneel als gevolg psychische druk bij grote toename COVID-19 opnames.

Toelichting

Het zorgsysteem blijft de komende week toereikend.

Het is waarschijnlijk dat het zorgsysteem toereikend blijft voor de komende week.

Ten eerste is deze week het reproductiegetal gezakt van 1,19 naar 1. Ten tweede is het aantal besmettingen deze week teruggelopen van 4013 naar 3588.^[5.1.1] Daarnaast is het aantal ziekenhuisopnames ten opzichte van het aantal besmettingen lager dan tijdens de eerste golf, waardoor het waarschijnlijk is dat het zorgsysteem niet onder verdere druk komt te staan.

Toename 40% aantal afgenomen testen GGD

De druk op de GGD en testlaboratoria neemt toe.

Ten eerste meldt de GGD een stijging van regionaal bezoek aan teststraten. Ten tweede is er oplopend capaciteit nodig om de vakantiegangers op Schiphol te testen, hoewel een groot gedeelte van de vakantiegangers hier geen gebruik van maakt.^[5.1.2]

[5.1.1] www.nvm.nl/nieuws/lichte-daling-aantal-nieuw-gemelde-covid-19-besmettingen

[5.1.2] www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/08/24/vms-en-ggden-roepen-no-testen-graag-maar-alleen-bij-klachten

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.1 Zorg

Toelichting

Mogelijk verzuim zorgpersoneel bij grote toename COVID-19 opnames.

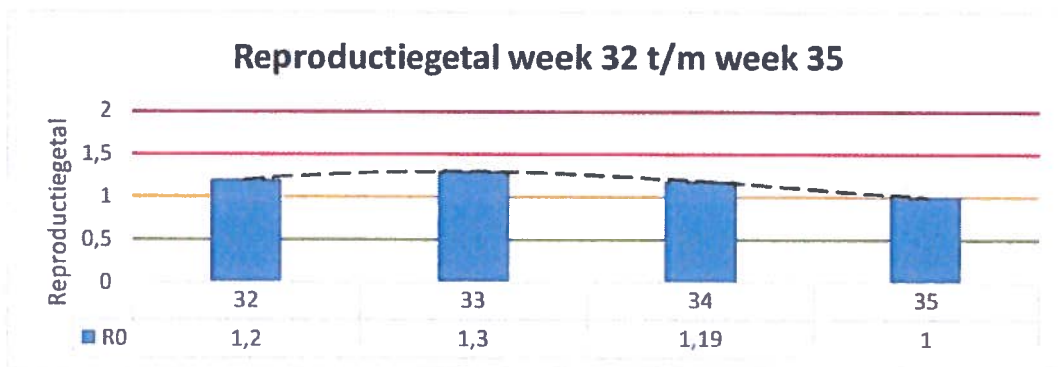
Bij een grote toename COVID-19 opnames is het waarschijnlijk dat ziekteverzuim onder zorgpersoneel oploopt en dat de zorgcapaciteit onder druk komt te staan.

Ten eerste waarschuwen zorgverzekeraar Stichting IZZ en het Nationaal centrum Preventie Stress en Burn-out dat het zorgpersoneel sinds begin coronacrisis onder druk staat en geen of weinig mogelijkheid heeft gehad om de stress te reduceren. Ten tweede geven ziekenhuis besturen aan dat de vermoeidheid onder het personeel zichtbaar is.^[5 1 3]

Besmettings- en opnamecijfers

Ontwikkelingen virus

Deze week is het reproductiegetal (R_0) gedaald t.o.v. vorige week: van 1,19 naar 1. Dit betekent dat elke besmette patiënt één ander persoon besmet en het virus zich verspreidt, hoewel deze verspreiding afneemt. De reden voor deze afname is momenteel nog niet duidelijk.

[5 1 3] www.trouw.nl/zorg/straks-hebben-we-misschien-wel-bedden-maar-geen-zorgpersoneel-voor-een-tweede-golf-b04a3efc/

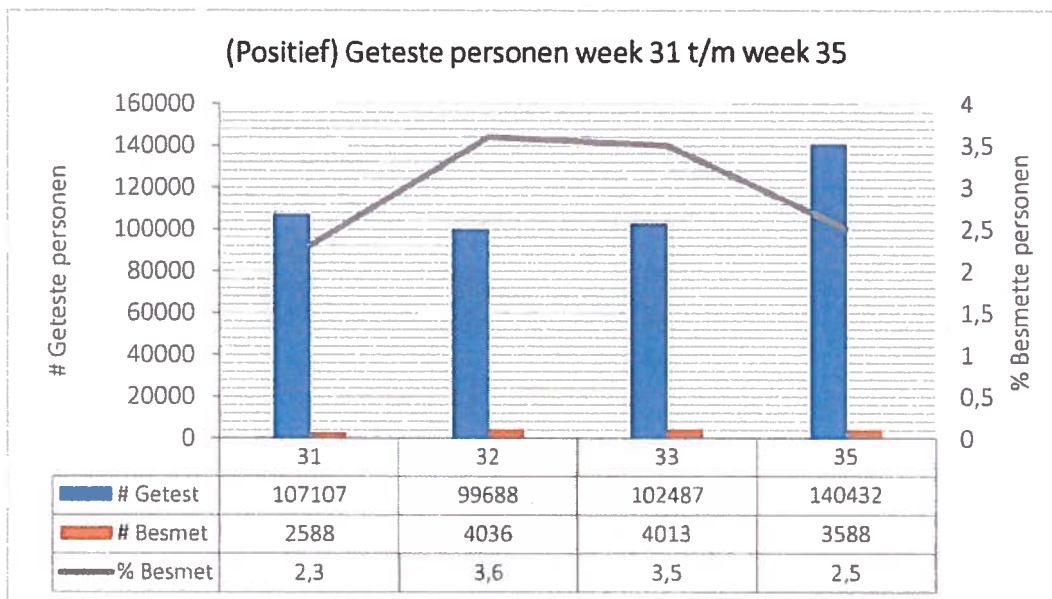

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.1 Zorg

Besmettings- en opnamecijfers

Deze week is het aantal testen in vergelijking met afgelopen twee weken weer iets toegenomen. Het percentage positief geteste personen ten opzichte van het totale aantal geteste personen is gedaald.

Het aantal besmettingen ligt deze week lager dan in de voorgaande twee weken. Een relatief groot deel van de besmettingen vindt momenteel plaats in het buitenland, 867 mensen bleken na terugkomst van vakantie besmet te zijn. Vooral reizigers uit Spanje (278) en Frankrijk (161) testen positief.^[5 14]

Bij vier Nederlandse COVID-19 patiënten is een herbesmetting geconstateerd. Het RIVM vindt het nog te vroeg om uitspraken te doen over eventuele gevolgen voor het coronabeleid.^[5 15]

[5 14] www.nrc.nl/nieuws/2345322-marseille-eerst-mondkapjes-uitdelen-amsterdammers-moeten-grote-feesten-melden.html

[5 15] www.nu.nl/coronavirus/6073429/vier-herbesmettingen-met-coronavirus-vestigd-in-nederland.html

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.1 Zorg

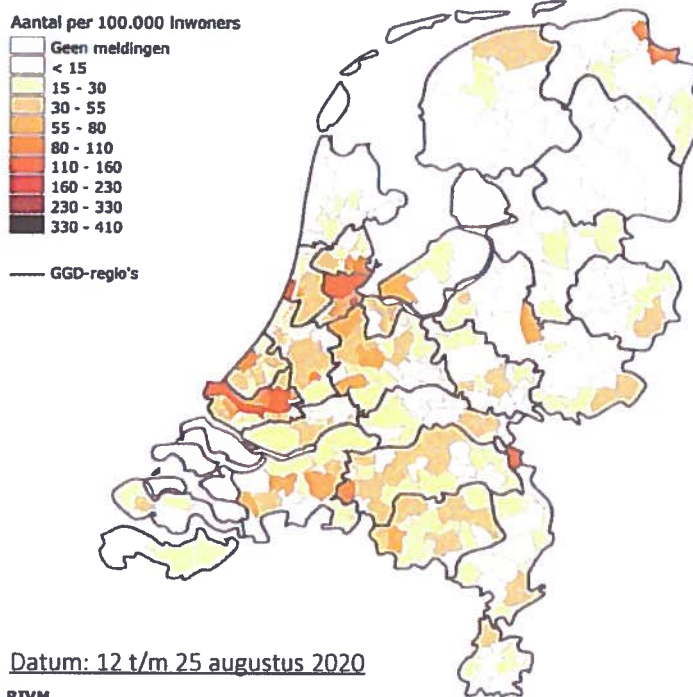
Besmettings- en opnamecijfers

Regionale verschillen

De meeste meldingen van nieuwe vastgestelde besmettingen komen net als vorige week uit de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Noord-Brabant. In Noord-Holland en Noord-Brabant is het aantal nieuwe besmettingen per dag nagenoeg gelijk gebleven. In Zuid-Holland is een lichte daling zichtbaar in het aantal nieuwe besmettingen.

Het is waarschijnlijk dat het zorgsysteem in de westelijke provincies met de huidige capaciteit bij de GGD en de opschaling van testcapaciteit op Schiphol eind augustus onder druk blijft staan. Het is onwaarschijnlijk dat op korte termijn het zorgsysteem in de noordelijke provincies onder druk komt te staan.

RIVM: COVID-19 meldingen per gemeente in de afgelopen twee weken

Datum: 12 t/m 25 augustus 2020

RIVM

*Iedere week wordt de kleurindeling van de kaart aangepast i.v.m. verduidelijking contrast gemeenten.

GGD testcapaciteit

De GGD ervaart een snelle stijging van testaanvragen. In alle regio's is een toename van 40% waargenomen en in sommige regio's zelfs meer. Op dit moment kan iedereen getest worden, maar er is wel een oproep van de GGD en VWS om je alleen te laten testen bij klachten. Daarnaast geven ook de testlaboratoria aan dat de druk oploopt.

Op Schiphol wordt de testcapaciteit geleidelijk opgevoerd zodat dit niet ten koste gaat van de capaciteit die nodig is om te voldoen aan de testvraag van mensen met klachten.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

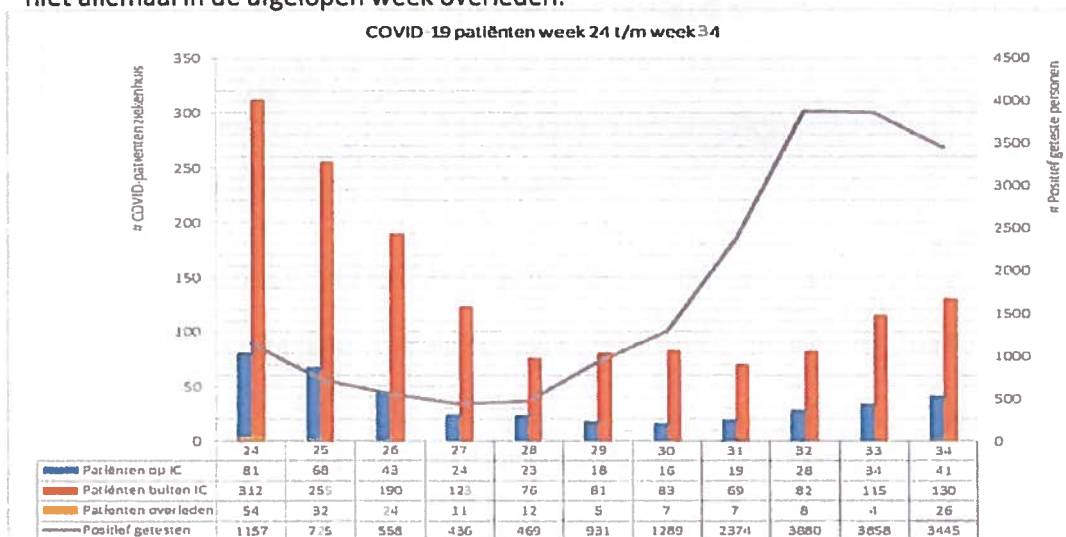
5.1 Zorg

Besmettings- en opnamecijfers

Ziekenhuisopnames en sterfte

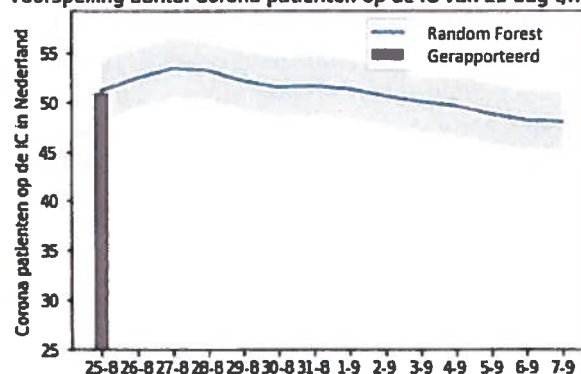
Het aantal meldingen van ziekenhuisopnames voor COVID-19 steeg de afgelopen week opnieuw. In de week van 19 tot en met 25 augustus werden 84 mensen opgenomen in het ziekenhuis vanwege COVID-19. Dat zijn er 34 meer dan de week daarvoor. In de afgelopen week zijn er 26 patiënten vanwege COVID-19 opgenomen op de IC, ten opzichte van 28 IC-opnames in de week daarvoor.

In de afgelopen week zijn 32 overleden COVID-19 patiënten gemeld. Dat is een stijging van 16 overlijdens in vergelijking met de week daarvoor. Deze patiënten zijn echter niet allemaal in de afgelopen week overleden.

* Cijfers van LCPS[5.1.6]

Voorspelling aantal Corona patiënten op de IC van 25 aug t/m 7 sep

IC-Capaciteit

Het aantal COVID-19 IC-patiënten zal waarschijnlijk licht dalen in de komende periode, waardoor de IC-capaciteit waarschijnlijk toereikend blijft. De grafiek toont de voorspelling van het aantal nieuwe IC-opnames voor de aankomende 14 dagen (28 augustus – 7 september).

In de vorige weekly update (week 34) werd een aanzienlijke stijging van COVID-19 gerelateerde IC-patiënten verwacht. Deze week is echter een lichte daling weergegeven. Deze verwachte piek werd toegeschreven aan terugkerende vakantievierders. Gezien het aflopen van de vakantieperiode neemt dit risico af. Daarnaast neemt het LIMC nu ook rioolwaterdata mee, waardoor het model nauwkeuriger kan voorspellen.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.2 Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid

Dashboard factoren van invloed		
Factor 3		Continuïteit van bestuur Geen bijzonderheden
Factor 4		Openbare orde & Veiligheid Tweedeling in naleving maatregelen
Factor 5		Burgerschap Lokale verschillen in uitvoering maatregelen
Factor 10		Evenementen en meteo Gunstig weer, einde vakantieperiode

Highlights

- Regionale en lokale verschillen in uitvoering van COVID-19 maatregelen leiden mogelijk tot maatschappelijke onrust.
- Verschillen in naleving van COVID-19 maatregelen leiden mogelijk tot polarisering.

Toelichting

Regionale en lokale verschillen in maatregelen leiden mogelijk tot onrust en afnemend vertrouwen in overheid

Het is mogelijk dat lokale verschillen in uitvoering van COVID-19 maatregelen gevoelens van ontevredenheid veroorzaken, wat een negatieve invloed kan hebben op het vertrouwen in de overheid. Het opengaan van de scholen in Noord- en Zuid-Nederland afgelopen week heeft laten zien dat onderling verschillen merkbaar zijn tussen de uitvoering van de COVID-19 maatregelen. In nieuwsbronnen wordt vermeld dat de oorzaak van deze verschillen ligt bij onduidelijke communicatie vanuit de overheid. Een voorbeeld van deze verschillen is de mondkapjesplicht op sommige scholen.^[5.2.1] Dit heeft mogelijk tot gevolg dat het vertrouwen in de overheid daalt.^[5.2.2]

[5.2.1] www.nos.nl/nieuwsuur/artikel/2345420-wel-een-mondkapje-in-de-tram-maar-niet-in-de-klas-dat-kan-ik-niet-uitleggen.html

[5.2.2] www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/experts-in-brandbrief-onduidelijk-coronabeleid-kabinet-maakt-dat-meer-mensen-de-regels-negeren-b2bdaee3

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.2 Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid

Toelichting

Verschillen in naleving van maatregelen leidt mogelijk tot polarisering

De tweedeling in naleving van COVID-19 maatregelen leidt mogelijk tot een toename van polarisatie en onderlinge ergernis. Veiligheidsregio's melden in het weekend van 21 t/m 23 augustus problemen met de naleving van de COVID-19 maatregelen die duiden op een tweedeling in de samenleving^[5 2 3]: enerzijds een groep die de maatregelen naleeft, anderzijds een groep die de maatregelen steeds minder naleeft. VR Brabant-Noord benoemt het verschil in naleving tussen de gecontroleerde omgeving en de ongecontroleerde privé-omgeving. Daarnaast wordt melding gemaakt van *car meetings* met 150 – 200 auto's en meerdere thuisfeestjes, die gepaard gaan met overlast. Ten slotte valt de melding van VR Kennemerland op over de sluiting en ontruiming van de markthal Bazaar in Beverwijk, na het niet naleven van de maatregelen.

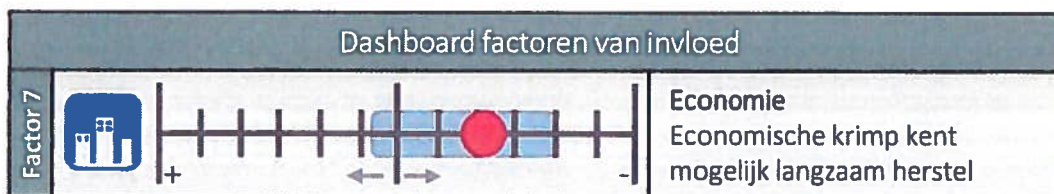
Meteo	Vrij 28-08	Za 29-08	Zo 30-08
Temperatuur (min/max)	13°/20°	12°/19°	12°/19°
Wind (Bft)	3	3	3
Neerslag (mm)	Ochtend Middag Avond 90% / 14,7mm	Ochtend Middag Avond 90% / 10,5mm	Ochtend Middag Avond 80% / 3,3mm
Beschrijving & weercijfer	Buien met veel neerslag, met mogelijk onweer 5	Van tijd tot tijd buien met mogelijk onweer 6	Enkele buien 6
Factoren van invloed 	<p>Virusverspreiding De verspreiding van het virus wordt naar verwachting gedempt doordat het slechte weer de zin om in grote groepen samen te komen negatief beïnvloedt.</p> <p>Burgerschap Het wisselvallige en regenachtige weer zal ervoor zorgen dat recreatiegebieden zoals stranden rustig blijven.</p>		

[5 2 3] Nalevingsmonitor 21-23 augustus 2020

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.3 Economie

Highlights

- Coronacrisis leidt mogelijk tot blijvende economische schade, zelfs als het virus snel wordt ingedamd.
- Deadline NOW2.0 op 31 augustus leidt waarschijnlijk tot nieuwe piek aanvragen, vervolgregeling NOW3.0 leidt mogelijk tot meer faillissementen.
- Toerismesector in Noord-Holland het hardst geraakt met 82% minder gasten.
- In week 34 zijn 32 bedrijven failliet verklaard. Dit zijn er 29 minder dan vorige week.

Toelichting

Coronacrisis leidt mogelijk tot blijvende economische schade, zelfs als het virus snel wordt ingedamd.

Het is waarschijnlijk dat het Bruto Binnenlands Product (BBP) de komende vijf tot tien jaar lager blijft dan verwacht op basis van trends van voor de recessie, voorspelt het Centraal Planbureau (CPB).^[5.3.1] Het is waarschijnlijk dat de reeds geleden economische schade in de komende vijf jaar wordt gevolgd door afnemende investeringen en innovatie, oplopende werkloosheid en een mismatch in arbeidsaanbod. Kanttekening hierbij is dat sommige sectoren (ICT, communicatie) sneller economisch herstel verwachten dan andere sectoren (luchtverkeerssector, culturele sector).

Deadline NOW2.0 op 31 augustus leidt waarschijnlijk tot nieuwe piek aanvragen, mogelijke vervolgregeling NOW leidt mogelijk tot meer faillissementen.

Het is waarschijnlijk dat de laatste week voor de deadline NOW2.0 op 31 augustus leidt tot een nieuwe piek in aanvragen voor een financiële tegemoetkoming.^[5.3.2] COVID-19 blijft enorme economische impact hebben op de bedrijfsvoering, blijkt uit het feit dat UWV vanaf 6 juli 2020 1,5 miljard euro heeft uitgekeerd aan 40.000 werkgevers. Een eventuele nieuwe vervolgregeling NOW3.0 leidt mogelijk tot meer faillissementen vanaf oktober doordat financiële steun aan bedrijven wordt afgebouwd.

[5.3.1] www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB_Coronapublicatie_Blijvende_economische_schade_van_de_coronacrisis.pdf

[5.3.2] www.wv.nl/overwv/nieuws/berichten/2020/nog_een_week_de_tijd_voor_aanvraag_now_2-0.aspx

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.3 Economie

Toelichting

Toerismesector in Noord-Holland het hardst geraakt met 82% minder gasten.

Ongelijke impact van COVID-19 op de Nederlandse toerismesector leidt mogelijk tot verdere regionale verschillen in werkloosheid. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) stelt op basis van nieuwe kwartaalcijfers dat de toerismesector in Noord-Holland het hardst is geraakt met een afname van 82% minder toeristen, terwijl Friesland slechts een afname kent van 50%.^[5.3.3]

In week 34 zijn 32 bedrijven failliet verklaard. Dit zijn er 29 minder dan vorige week.

Dit jaar gingen er tot dusver 138 bedrijven minder failliet dan in dezelfde periode van het jaar ervoor. In de eerste 34 weken van 2020 staat het totaal aantal faillissementen op 2320.^[5.3.4]

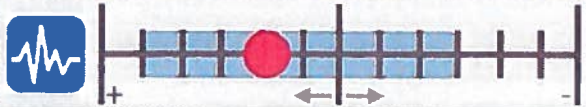
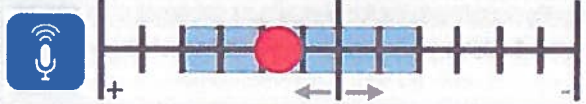
[5.3.3] www.cbs.nl/nl/nl/nieuws/2020/35/blina-drie-kwart-minder-gasten-in-toeristische-accommodaties

[5.3.4] www.cbs.nl/nl/nl/nieuws/2020/35/in-week-34-zijn-32-bedrijven-failliet-verklaard

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.4 Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media

Dashboard factoren van invloed		
Factor 8		Destabiliserende actoren Geen bijzonderheden
Factor 9		Communicatie & Media Toename berichtgeving op alternatieve media

Highlights

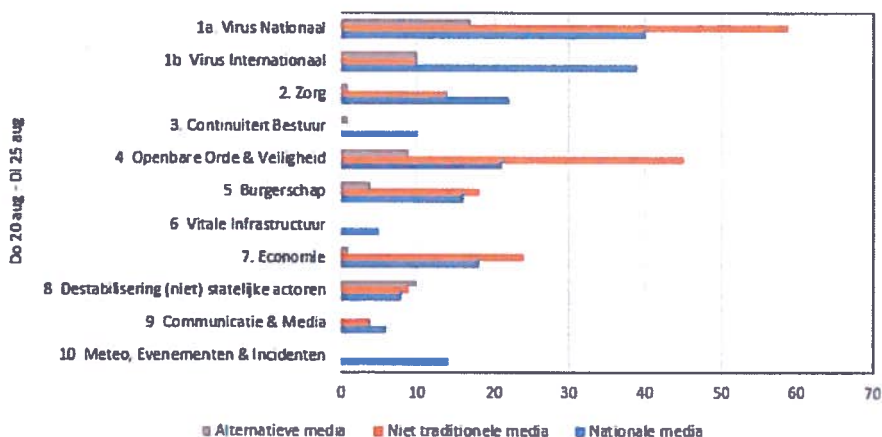
- Toename in berichtgeving op alternatieve media kanalen, mogelijk door protesten.

Toelichting

Toename in berichtgeving op alternatieve media kanalen, mogelijk door protesten

Het aandeel berichten in de alternatieve media met betrekking tot het virus en de openbare orde & veiligheid is in week 35 toegenomen ten opzichte van het aandeel van alternatieve media in week 34. Dit heeft mogelijk te maken met het uit de hand gelopen protest van 20 augustus en het politie optreden tijdens deze protesten.^[5.4.1] In de onderstaande grafiek staat het weekoverzicht van de mediaberichtgeving per factor van invloed.^[5.4.2] Tevens is het mogelijk dat een aantal berichten gaan over de eventuele protesten die aankomende week gaan plaats vinden. Daarnaast is er de afgelopen weken een toename waargenomen in de verspreiding van nepnieuws na de COVID-19 persconferenties. Tevens lijkt het er op dat de inhoud van het nepnieuws steeds extremer wordt. De elementen die men vaker ziet terug komen gaan onder andere over wereldcomplotten, satanisme et cetera.^[5.4.3] Door het oplaaien en verscherpen van de discussie tussen voor- en tegenstanders via sociale media, is het mogelijk dat de gematigde Nederlander het onderscheid tussen voor- en tegenstanders niet meer goed kan maken. Dit kan mogelijk de vatbaarheid voor misinformatie vergroten.

Berichtgeving media per Factor

[5.4.1] www.omroepwest.nl/nieuws/4094174/Agenten-gruppen-in-bij-demonstratie-tegen-coronamaatregelen-in-Haagse-centrum-meerdere-aanhoudingen

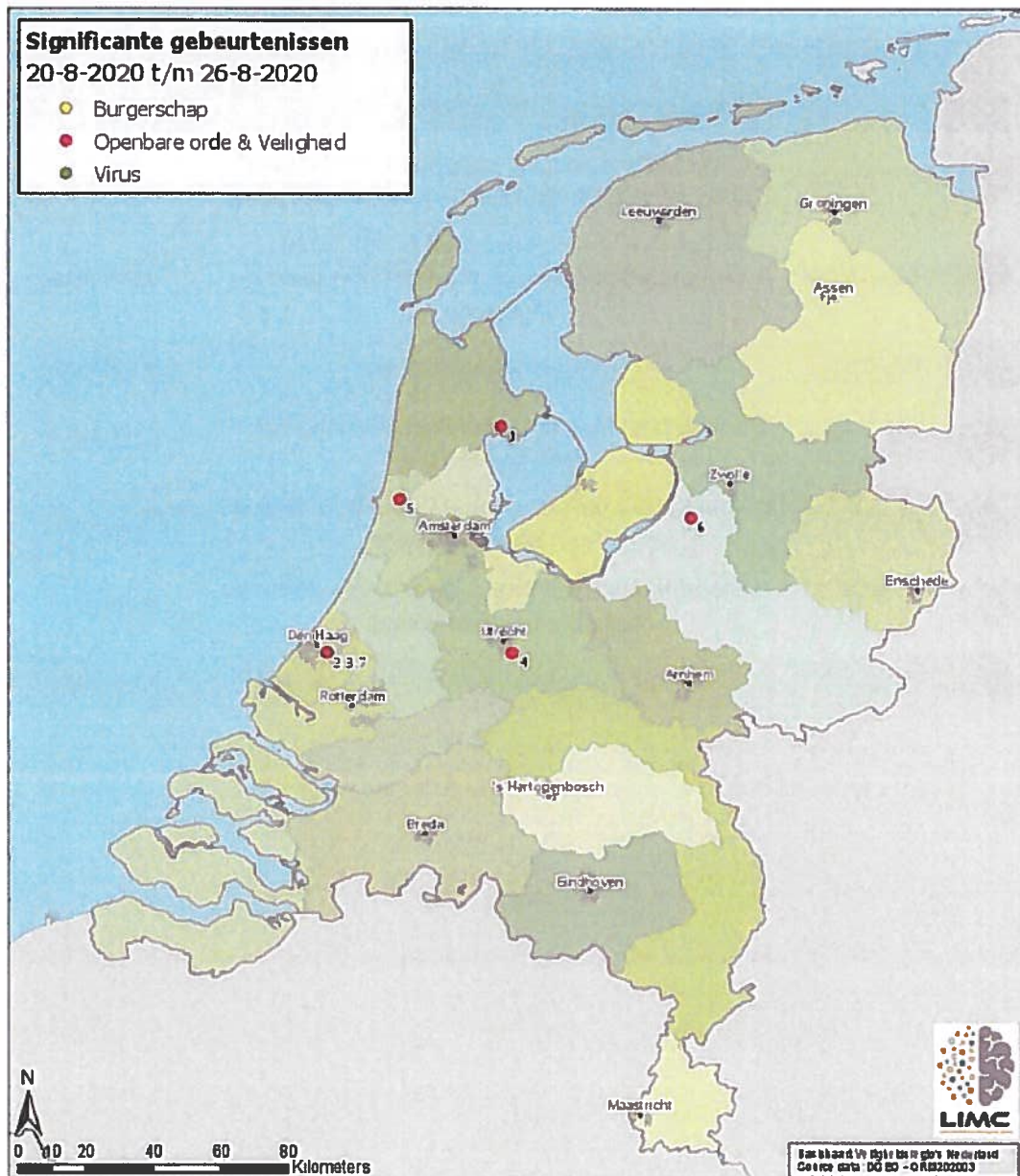
[5.4.2] LIMC. Berichtgeving per Factor van Invloed

[5.4.3] Nationale Politie. Crime change monitor

(6) Significante Gebeurtenissen

6.1 Europees Nederland

Openbare orde en veiligheid

Het is waarschijnlijk dat demonstraties aanhouden, gezien de voortdurende ontevredenheid onder sommige ontevreden groepen in de maatschappij. Het is mogelijk dat dit in een aantal gevallen zal uitmonden in confrontaties tussen demonstranten en ordehandhavers.

(6) Significante Gebeurtenissen

6.1 Europees Nederland

	Datum	Thema Openbare orde & Veiligheid	Locatie
1	20-08-2020	Demonstratie loopt uit op rellen, politie zoekt d.m.v. camerabeelden naar relschoppers.	Hoorn
2	20-08-2020	Demonstratie met aansluitend Stille Tocht, Bewoners Schilderswijk zijn klaar metrellende jongeren.	Den Haag
3	21-08-2020	Verboden demonstratie	Den Haag
4	23-08-2020	Tot nu toe vijftig personen aangehouden voor rellen in Utrecht	Utrecht
5	23-08-2020	Bazaar in Beverwijk ontruimd na weigeren sluiting om corona-overtredingen	Beverwijk
6	23-08-2020	Confrontatie tussen groep jongeren en politie na uitslaande brand in Wezep	Wezep
7	25-08-2020	Demonstratie evenementenbranche	Den Haag

(6) Significante Gebeurtenissen

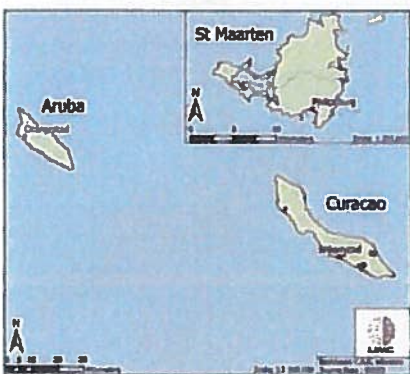
6.2 Caribisch Nederland

Locatie	Ontwikkelingen week
Bonaire	Geen actieve COVID-19 patiënten bekend. Toeristensector start weer op
Saba	5 actieve COVID-19 besmettingen, situatie beheersbaar
St.-Eustatius	3 actieve COVID-19 besmettingen bekend, situatie beheersbaar

Inreisbeperkingen op Saba blijven van kracht. Alleen ingezetenen van Saba mogen vanuit Nederland, Frankrijk, Sint-Maarten of Aruba naar het eiland afreizen.

Aruba, Curaçao en Sint-Maarten

Locatie	Ontwikkelingen week
Aruba	COVID-19 situatie is op het moment beheersbaar, avondklok
Curaçao	COVID-19 situatie beheersbaar
Sint-Maarten	COVID-19 uitgebroken in de gevangenis

Aruba: Situatie is momenteel beheersbaar, maar besmettingen lopen op. Mogelijk dat COVID-19 patiënten naar andere eilanden overgebracht moeten worden en een beroep wordt gedaan op Defensie om (medisch) te ondersteunen. Op het moment van rapporteren zijn er 30 ziekenhuisopnames waarvan 5 op de IC. Om het aantal besmettingen tegen te gaan heeft de regering van Aruba besloten om opnieuw de avondklok in te voeren.^[6.2.1]

Curaçao: De impact van COVID-19 op de zorg op Curaçao is beheersbaar. Er zijn ontwikkelingen gaande rond de ISLA raffinaderij. Er is door 25 bedrijven interesse getoond in het overnemen (gedeeltelijk) van de ISLA Raffinaderij. Het is echter onwaarschijnlijk dat dit op korte termijn zal plaats vinden en inkomsten zal genereren voor inwoners van Curaçao.

Sint Maarten: Situatie is momenteel beheersbaar. Er zijn 232 COVID-19 patiënten actief op Sint Maarten. Er is momenteel een uitbraak van COVID-19 in de gevangenis. Dit leidt waarschijnlijk een verslechtering van de veiligheidssituatie en daarmee mogelijk tot een aanvraag voor steun richting CZMCARIB.

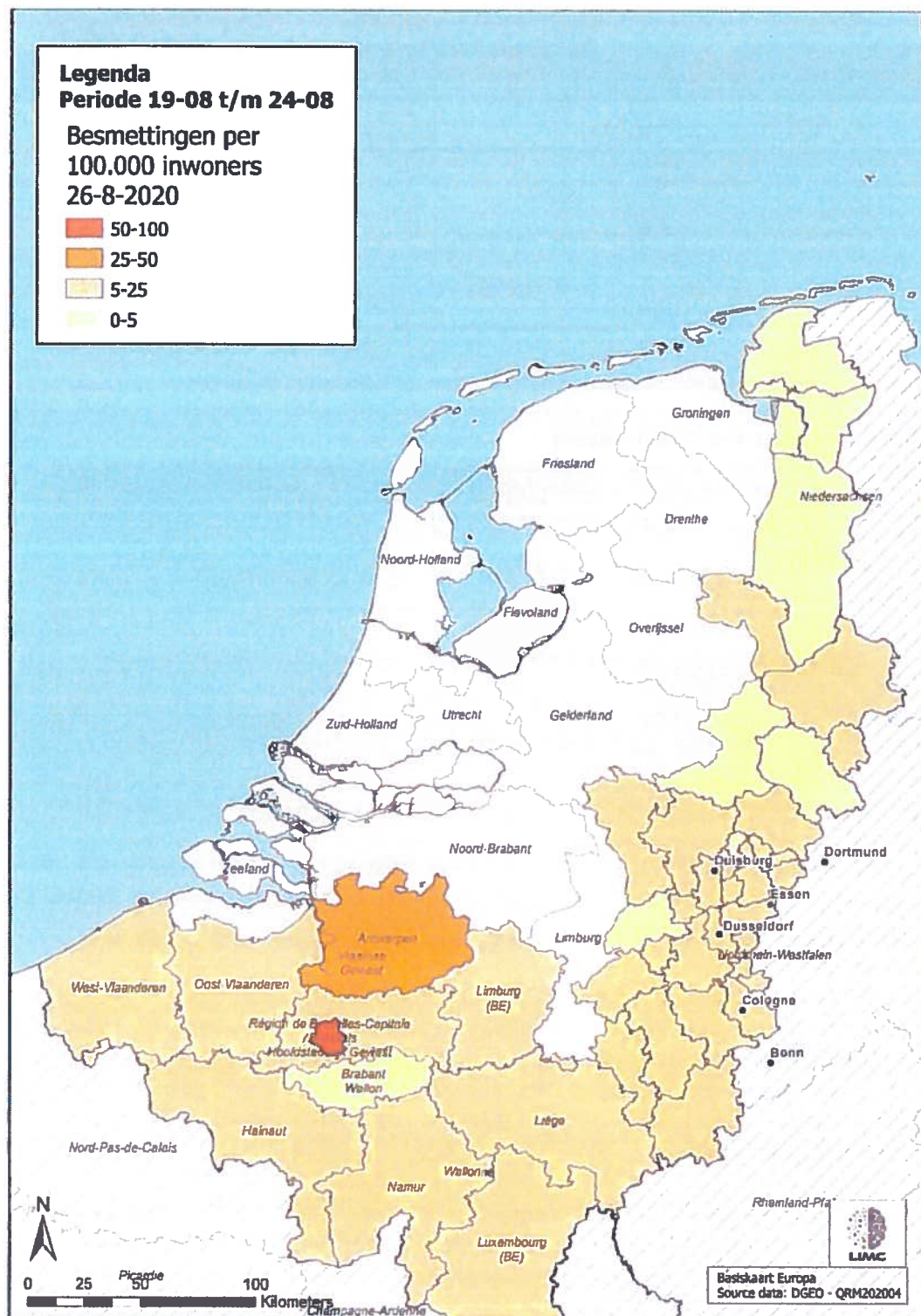
Tot slot: voor zover bekend heeft de tropische storm LAURA geen schade veroorzaakt op CASXM en BES eilanden.

[6.2.1] www.rd.nl/vandaag/binnenland/aruba-stelt-opnieuw-avondklok-in-1.1690098

(6) Significante Gebeurtenissen

6.3 Grensgebieden

(6) Significante Gebeurtenissen

6.3 Grensgebieden

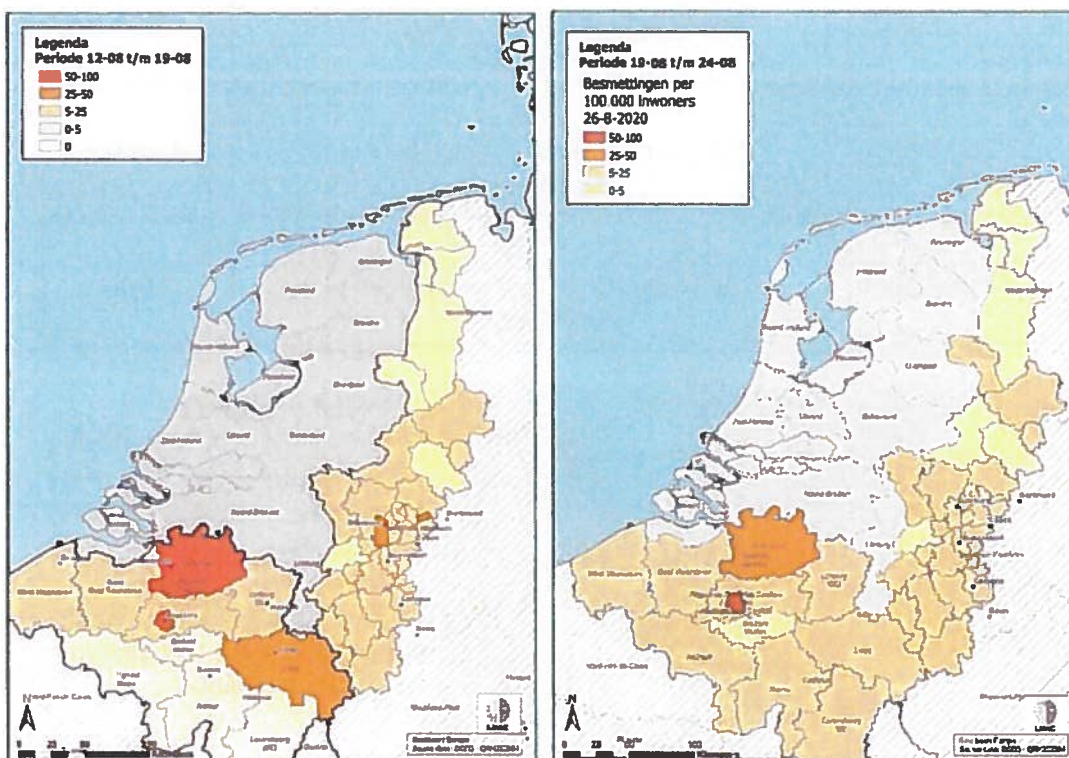
Toelichting

België

Het is waarschijnlijk dat het dalende aantal nieuwe COVID-19 besmettingen in de Belgische grensprovincies met Nederland, gecombineerd met een continuerende lichte daling van het grensverkeer, een positief effect heeft op het indammen van het virus. Het blijft echter mogelijk dat terugkerende vakantiegangers uit België het virus meedragen naar Nederland. Op Brussel na, is het aantal nieuwe COVID-19 besmettingen licht gedaald. België registreerde tussen 15 en 21 augustus gemiddeld 473 nieuwe COVID-19 besmettingen, een daling van 15% vergeleken met de week ervoor.

Duitsland

Het is mogelijk dat Nederlandse vakantiegangers die terugkeren uit Duitsland COVID-19 meenemen. Ten eerste is de kans op verspreiding groter omdat het aantal besmettingen in Duitsland afgelopen week wederom is toegenomen. Ten tweede is de kans op verspreiding groter omdat de nabij Nederland gelegen regio's zoals Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts een toename van het aantal besmettingen laten zien.

(6) Significante Gebeurtenissen

6.4 Europa

Toelichting

Door vrijwel heel Europa neemt het aantal besmettingen toe, enkele landen laten een afvlakking van de stijging van afgelopen maand zien. De (groot)stedelijke regio's en enkele toeristische hotspots zien een opleving van het virus. De gewijzigde reisadviezen zijn weergegeven in onderstaande tabel.

	Datum	Significante gebeurtenissen	Locatie
①	25-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje vanwege stijging COVID-19 besmettingen.	Schotland
②	25-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje regio's Sarthe, Hérault en Alpes Maritimes vanwege stijging COVID-19 besmettingen.	Frankrijk (3 regio's)
③	21-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje vanwege reisbeperkingen tegen Nederland.	Slovenië
④	25-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje vanwege stijging COVID-19 besmettingen.	Monaco
⑤	19-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje vanwege stijging COVID-19 besmettingen.	Andorra
⑥	25-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje vanwege stijging COVID-19 besmettingen.	Spanje

Toelichting kaarten

Hiernaast is te zien welke verandering zich in de afgelopen week heeft voorgedaan in de Nederlandse reisadviezen v.w.b. Europa. Het aantal oranje gebieden is wederom aanzienlijk uitgebreid.

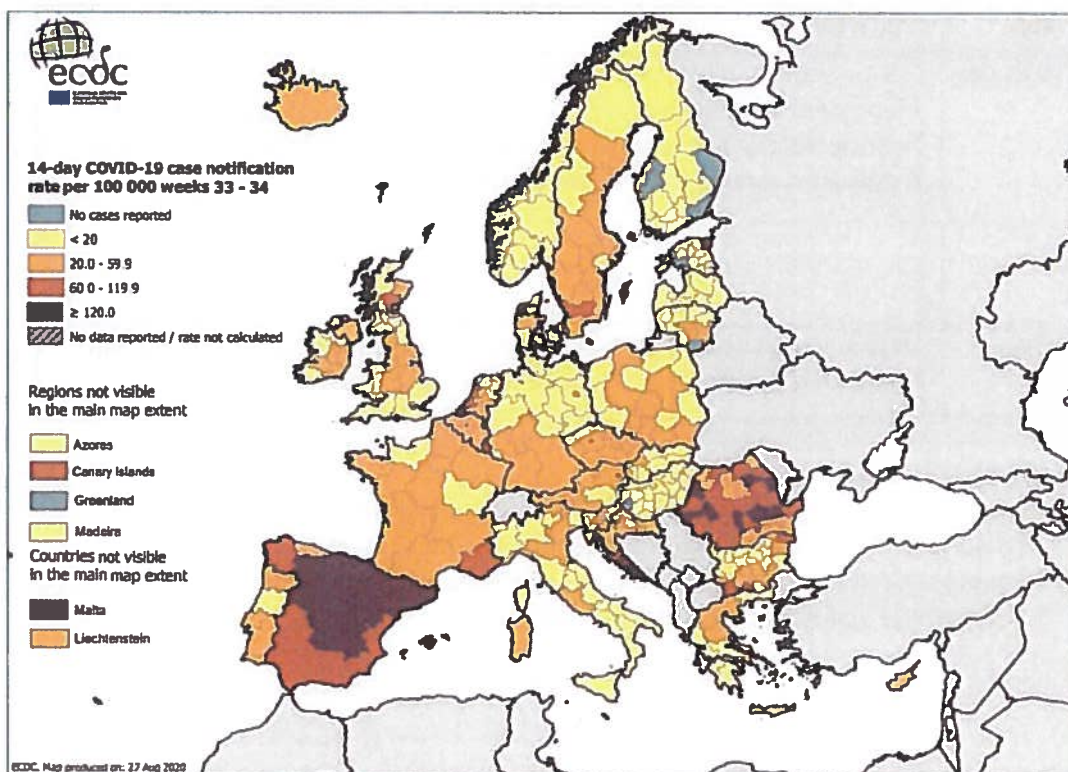
(6) Significante Gebeurtenissen

6.4 Europa

Toelichting

Het is waarschijnlijk dat met het huidige aantal besmettingen in Nederland, landen reisbeperkingen zullen blijven handhaven voor (delen van) Nederland. Dit geldt met name voor de Randstedelijke regio vanwege de hoge besmettingscijfers in Amsterdam en Rotterdam. Nederland wordt hierdoor door Europese landen nog steeds als een risicogebied gezien.

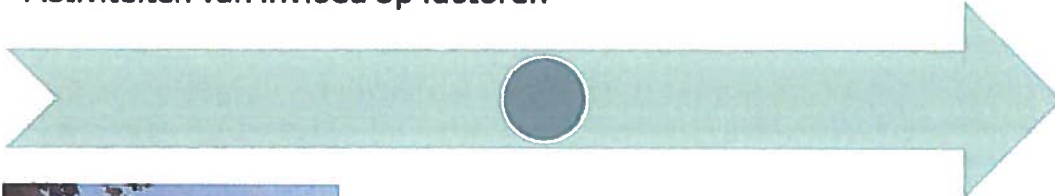
Europese data op regionaal niveau laat zien dat het Nederlandse beleid aangaande reisadvies in grote lijnen wordt bepaald door een groei van het aantal besmettingen in de regio's. De stijging van het aantal besmettingen van de afgelopen twee weken in Zuidoost- en Noordwest-Frankrijk, West-Duitsland en Italië zal mogelijk leiden tot een verscherping van de reisadviezen van die regio's. Dit betekent dat Nederlanders die daar op vakantie zijn in quarantaine moeten gaan voordat zij bijvoorbeeld kunnen terugkeren naar hun werkplek.

(7) Tijdlijn Komende Week

Activiteiten van invloed op factoren

Steunpakket	
Wie	Het kabinet
Wat	Nieuw steunpakket voor evenementenbranche, horeca en culturele sector
Wanneer	Aankomende week
Waar	Den Haag
Implicatie	Ten opzichte van het huidige steunpakket NOW2.0 biedt de eventuele nieuwe vervolgregeling NOW3.0 minder en in sommige gevallen geen financiële steun aan bedrijven en zal dat vanaf 1 oktober leiden tot een mogelijke toename aan faillissementen.
Factor	Deze activiteit heeft waarschijnlijk invloed op de indicatoren Economie, Burgerschap en mogelijk op Continuïteit van bestuur.

Verdere vooruitblik komende periode

- 28 augustus: Stop Kabinet Rutte STOP! ; aangekondigde demonstratie Utrecht
- 29 augustus: Samen Terug Naar Normaal Event & Horeca; Utrecht
- 29 augustus: Stille tocht Arnhem voor doodgeschoten 35-jarige Arnhemse
- 1 september: overheid lanceert landelijk corona-app

(8) Handelingsperspectief Defensie

Categorie	Steunaanvraag Defensie i.r.t. COVID-19	Waarschijnlijkheid
Gezondheidszorg	Zorginstellingen	Laag
	Mortuaria	Laag
	Geneesmiddelen	Laag
	PBM beveiliging/distributie	Laag
	Expertise/advies	Midden
Openbare Orde & Veiligheid	(Grens)controle	Laag
	Bewaken/Beveiligen	Laag
	Handhaving	Laag
	Situational Awareness	Laag
Vitale Processen	Verschaffing primaire levensbehoeften	Laag
	Distributie primaire levensbehoeften	Laag
	Bewaken/beveiligen vitale objecten	Laag
	ICT hulpverlening	Laag
Sociaal- maatschappelijk	Logistieke ondersteuning	Laag
	Huisvesting faciliteren	Laag

Steunaanvraag civiele autoriteiten bij het Ministerie van Defensie

Het LIMC en TOC leveren al enkele maanden analyses en handelingsperspectief betreffende de verschillende scenario's rondom COVID-19 en daaruit voortkomende spanningen binnen de samenleving.

De mate van waarschijnlijk voor steunaanvragen vanuit de GGD is gelijk aan vorige week, gezien de herhaalde berichten over tekorten bij de teststraten. Het is niet waarschijnlijk dat op korte termijn (3-4 weken) tekorten op andere gebieden ontstaan.

(9) Bijlage I: Scenario's Factoren van Invloed

Factor		Toelichting
	1. Virus	Verspreiding en beheersing van het virus. Daarbij wordt o.a. gekeken naar het reproductiegetal en ontwikkelingen op het gebied van vaccinaties.
	2. Zorg	Effecten van COVID-19 op de Nederlandse zorgsector.
	3. Continuïteit van bestuur	Continuïteit van en vertrouwen in het bestuur en overheid.
	4. Openbare orde & Veiligheid	Continuïteit hulpdiensten en waarborging objectieve veiligheid.
	5. Burgerschap	Psychosociale en gedragsaspecten van bevolking: bijv. Cohesie, veerkracht, naleving van overheidsmaatregelen.
	6. Vitale infrastructuur	Continuïteit van de vitale infrastructuur.
	7. Economie	Effecten van COVID-19 op de Nederlandse economie en impact op het bedrijfsleven en de bevolking.
	8. Destabilisering (niet) statelijke actoren	Ongewenste beïnvloeding vanuit niet legitieme actoren.
	9. Communicatie, media & sociale-media	Versterking van andere effecten door 'de wet van Pleuris'.
	10. Meteo, evenementen en incidenten	Mogelijke invloeden van weer, evenementen en incidenten op de verspreiding van COVID-19.

(9) Bijlage II: Scenario's

Scenario

Het landelijke operationeel team Corona (LOT-C) heeft onderstaande scenario's initieel rond 26 maart opgeleverd, en heeft medio mei 2020 een update van de scenario's uitgevoerd.

3.1 Beperkte sociaaleconomische impact + Zorgsysteem toereikend

In dit scenario blijft de verspreiding van het virus onder controle. De set van bestaande en nieuwe maatregelen blijkt effectief en de nadelige gevolgen van de maatregelen (relatief) beperkt. Een mogelijke tweede golf zorgt niet voor een problematische belasting van de zorg. De zorgsector kan zich herstellen en reguliere zorg kan worden hervat. Innovatieve oplossingen die het besmettingsrisico reduceren dragen bij aan het draaiend houden van de samenleving, zowel economisch als sociaal. Er is wel spraken van economische krimp en stijgende werkloosheid, maar ook perspectief op gedeeltelijk herstel in 2021. De veerkracht onder de bevolking blijft sterk, ook op de momenten dat maatregelen weer aangescherpt moeten worden. Gezamenlijk helpen we elkaar en in het bijzonder de kwetsbare mensen onder ons door deze moeilijke tijd. Hierbij zijn we in staat om meer in contact te staan met mensen die dat het meest nodig hebben, zoals ouderen en mensen met een beperking.

3.2 Beperkte sociaaleconomische impact + Zorgsysteem overbelast

Ondanks de maatregelen blijkt het niet mogelijk om de verspreiding van het virus voldoende af te remmen om overbelasting van het zorgsysteem te voorkomen. De oorzaak hiervan kan uit twee componenten bestaan. Ten eerste, ineffectieve maatregelen of maatregelen die meer ruimte toestaan. Ten tweede, kan het zorgsysteem, dat reeds onder druk staat, een tweede golf niet verwerken. De PBM en andere middelen raken wederom schaars. Personeel raakt overbelast en valt uit. Hierdoor neemt de capaciteit af en treedt er een zelfversterkend effect op. Deze neerwaartse spiraal valt moeilijk te stoppen en de situatie in de zorg verergerd dramatisch. Er moeten op dat moment moeilijke ethische keuzes gemaakt worden. Er moeten keuzes gemaakt worden tussen een accumulerende niet-COVID-zorgvraag en COVID zorg. Electieve zorg vindt beperkt plaats. De economische impact is aanzienlijk maar de sociale impact blijft beperkt door samenhangigheid en een gemeenschappelijk doel. De overheid en maatschappelijke partners werken effectief samen. De grotere last voor zowel het zorgsysteem als economisch systeem wordt gezamenlijk gedragen. We zijn in staat om groepen die behoefte hebben aan bewegingsruimte en interactie dit ook te bieden. Mensen helpen elkaar op creatieve manieren en de maatschappij vecht zich samen door deze moeilijke tijd.

(9) Bijlage II: Scenario's

Scenario

3.3 Sterke sociaaleconomische impact + Zorgsysteem toereikend

De zorgsector raakt niet nogmaals zwaarbelast en kan zich gaan herstellen. Reguliere zorg wordt hervat. Hier staan echter zware sociaaleconomische kosten tegenover. De impact van de maatregelen uit het tweede kwartaal werken sterk door mogelijk in combinatie met de effecten van wederom zware en/of langdurige maatregelen om een tweede golf te controleren. Deze maatregelen zijn echter wel effectief in het controleren van het virus. Wegens de onvrede die ontstaat door de sociale en economische impact van de pandemie is naleving niet voor iedereen vanzelfsprekend meer en moet er intensiever worden gehandhaafd. Kwetsbare mensen komen steeds meer onder druk te staan, de werkloosheid stijgt snel. De menselijkheid van de maatregelen staat ter discussie doordat eenzaamheid en sociaal isolement toenemen. Er is sprake van een groeiende protestbeweging tegen de overheid. Het vertrouwen in de overheid neemt onder een deel van de bevolking af door economische onzekerheid en de psychosociale last van de situatie. Bestuurders staan onder druk en de relatie met maatschappelijke partners, zoals werkgevers, verslechterd.

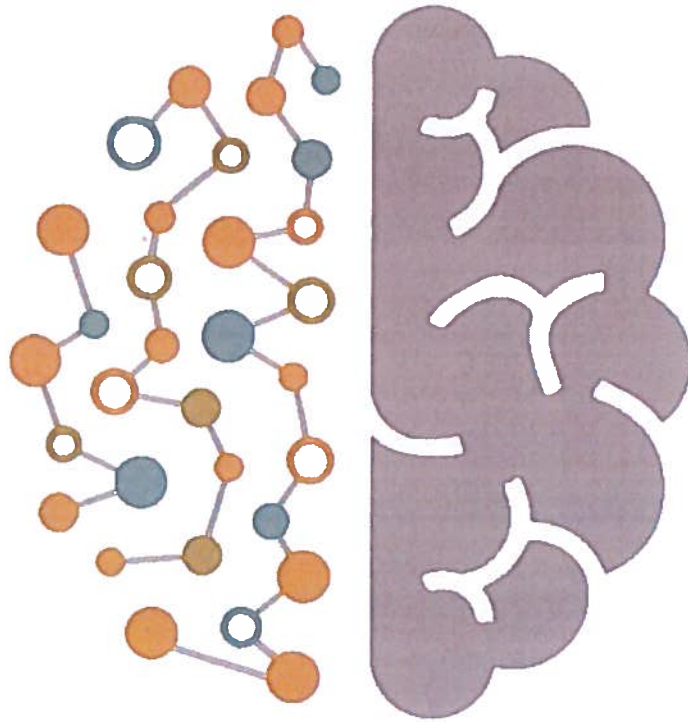
3.4 Sterke sociaaleconomische impact + Zorgsysteem overbelast

De inspanning om het virus te controleren blijken niet voldoende om overbelasting van het zorgsysteem te voorkomen. Enerzijds kan dit een gevolg zijn van ineffectieve beleid, anderzijds kan ook blijken dat een significant deel van de bevolking niet langer bereid of in staat is om de maatregelen na te leven. Dit levert een dubbel probleem op: de sociaaleconomische impact van de maatregelen en verspreiding van het virus zijn groot. Tegelijkertijd lijkt dit offer niet voldoende te zijn om volle IC's te voorkomen, mede omdat het zorgsysteem onvoldoende hersteld was van de eerste golf. Dit leidt tot een verlies van vertrouwen in de overheid, instituties en de maatregelen. Een groter gedeelte van de samenleving twijfelt openlijk aan het nut van de maatregelen. Er is sprake van polarisatie tussen groepen die het beleid steunen en groepen die zich verzetten tegen de maatregelen. Dit dwingt de overheid om harder te handhaven met incidenteel verstoring van de openbare orde in de grote steden. De continuïteit van de vitale processen staan onder druk. Er is sprake van ziekte uitval, tekorten aan PBM's en beperkte instroom van personeel door verstoorde opleidingstrajecten. Menselijk leed bij de ouderen, mensen met een beperking en sociaalkwetsbare groepen zijn wijdverbreid. De gevolgen van de crisis zijn voor iedereen voelbaar: de reguliere zorg is beperkt, de werkloosheid stijgt snel, het onderwijs vertraagd. Nationale en lokale overheden worden gedwongen zich op de crisis te focussen waardoor de reguliere taken vertragen. Er ligt grote druk op bestuurders. In het geval dat deze effecten niet tot Nederland beperkt zijn zal de verstoring van internationale handel en samenhang ernstige omvang aannemen.

(10) Bronnenlijst Beoordeling Factoren van Invloed

Zorg	
LCMS	Monitor Zorgcontinuïteit (landelijk beeld – week 34)
Rijksoverheid	Dashboard coronavirus
RIVM	Epidemiologische situatie COVID-19 in Nederland
	Actuele informatie over het nieuwe coronavirus (COVID-19)
	Ontwikkeling COVID-19 in grafieken
GGD GHOR	Weekupdate cijfers coronatests bij de GGD'en (17 augustus)
LCPS	Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding: Nieuws
Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid	
Nationale Politie	200824 Wk34 Corona Crime Change Monitor
LCMS	Nalevingsmonitor
CBS/Translink	OV-Monitor
ECDC	European COVID-19 Case notification per 100.000 (regional)
KNMI	KNMI Verwachtingen Nederland
Weeronline	Weerbericht Nederland
Economie	
Defensie	Assessment indicatoren economie 24 augustus
Rijksoverheid	Wekelijks Maatschappelijk Beeld COVID-19
Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media	
Defensie	COVID-19 Dashboard
Nationale Politie	200824 Wk34 Corona Crime Change Monitor
Caribisch gebied	
Rijksoverheid	Wekelijks Maatschappelijk Beeld COVID-19
Defensie	CZSK N2 CARIB

LIMC

LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE

@

CONTACT US

Lkol Tonnetkazerne
Eperweg 149
8084 HE 't Harde
Gebouw 230

@ limc@mindef.nl

